

Projekt 'Celostna ekoremediacija Kučnice kot trajnostna strategija upravljanja z vodami s ciljem izboljšanja ekološkega stanja' ali na kratko RENATA

stremi k okrepitvi sodelovanja Slovenije in Avstrije pri ekoremediaciji mejnega potoka Kučnica pod okriljem programa Interreg V-A Slovenija-Avstrija. Ekološko stanje potoka je danes slabo zaradi regulacije, ki je bila izvedena v prejšnjem stoletju. Zaradi pogostih poplav Kučnice, mejnega potoka med Slovenijo in Avstrijo, se je namreč v 20. stoletju začela iskati rešitev za ureditev razmer. Leta 1960 je bil predložen prvi projekt regulacije Kučnice in že pet let kasneje so se začela gradbena dela. Nekoč naravno strugo Kučnice s številnimi meandri danes predstavlja le še raven kanal z monotonim trapeznim prečnim prerezom. Potok je postal korito. Regulacije so pripeljale do poslabšanja ekološkega stanja potoka. Kemijski parametri so slabi, saj je samočistilna sposobnost reguliranih strug bistveno slabša kot pri naravnih vodotokih. Tudi pogoji za bivanje rastlin in živali so se poslabšali, saj se današnji habitati po pestrosti ne morejo primerjati z nekdanjim življenjskim okoljem. Glavni cilj projekta RENATA je priprava podlag za izboljšanje ekološkega stanja Kučnice in povečanje osveščenosti o problematiki Kučnice.

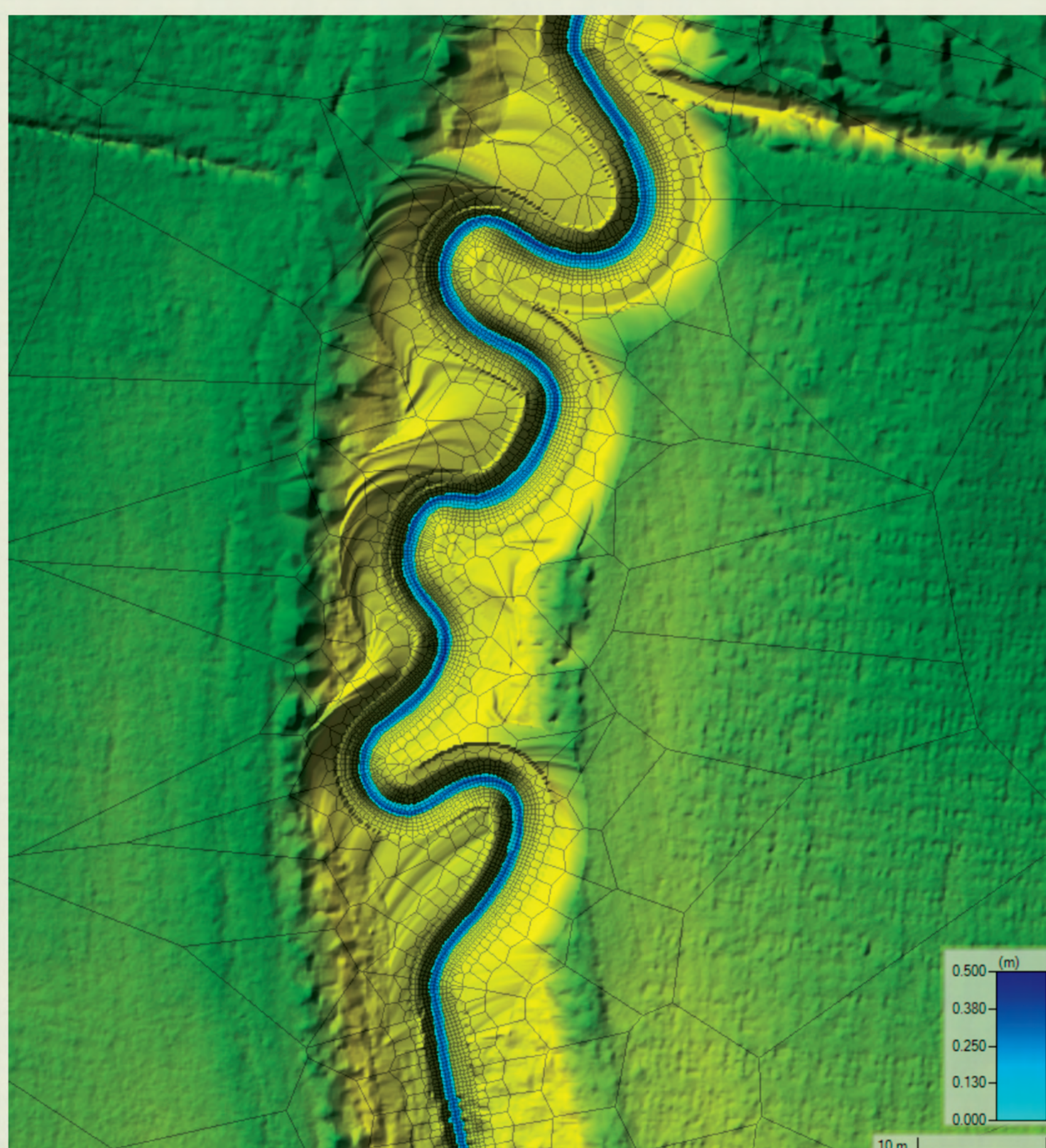
Nameni in cilji projekta

Naš cilj je pripraviti podlage za rešitev, ki bo prinesla:

- vzpostavitev hidroloških razmer, ki krepijo in omogočajo obnovo, celovitost in raznolikost habitatov;
- izboljšanje ekološkega stanja voda in spodbujanje trajnostne rabe vode kot naravnega vira;
- postopno zmanjšanje vnosa in prisotnosti onesnaževal, ki predstavljajo veliko nevarnost za vodno okolje;
- prispevek k blažitvi poplav in suš.

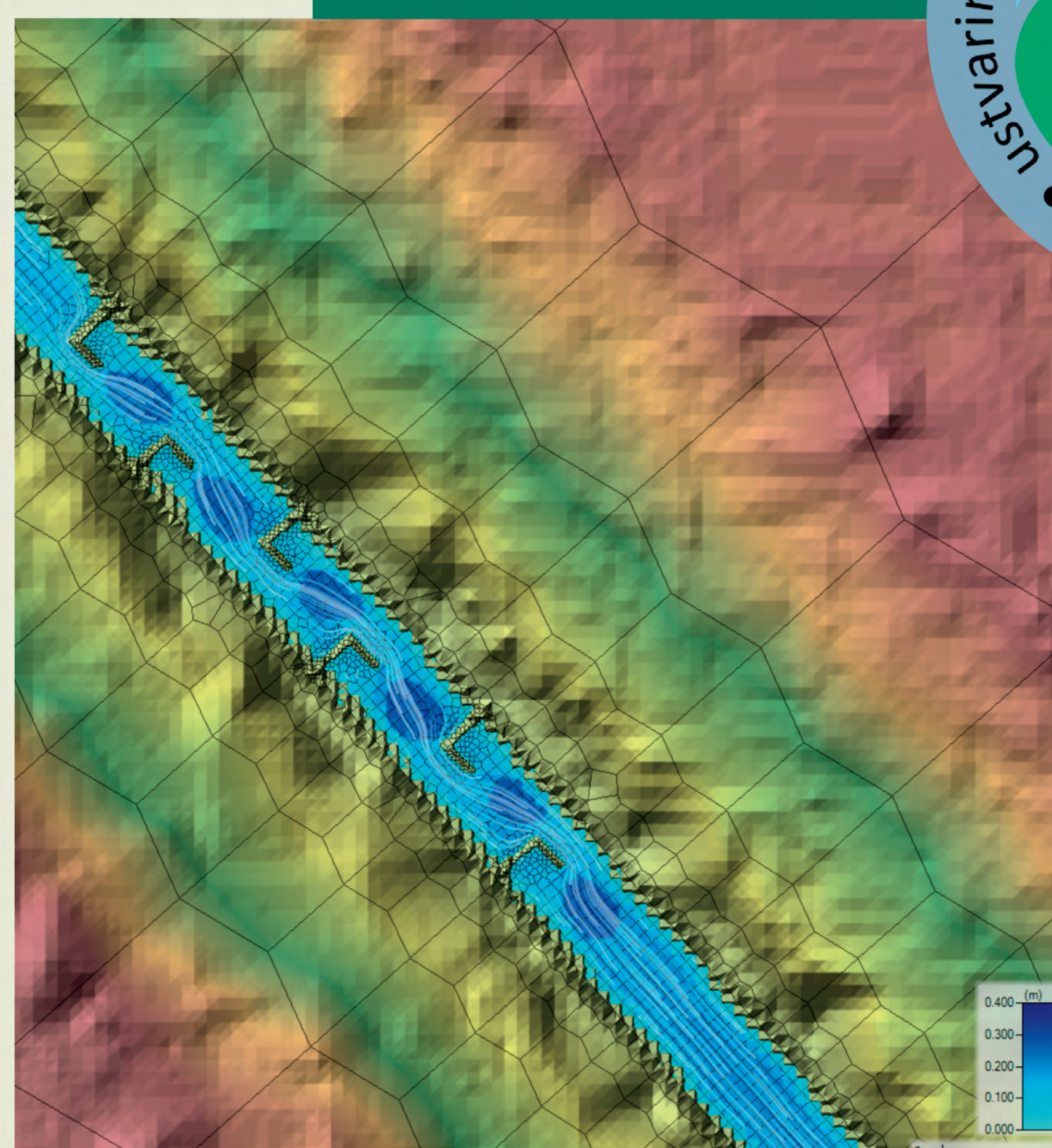
Podlago za doseganje zgoraj navedenih ciljev bo predstavljala skupna trajnostna strategija upravljanja z vodami, ki bo vključevala dva predloga preoblikovanja struge z namenom vzpostavitve ustrežnejših hidravličnih in hidroloških razmer v potoku.

Strategija upravljanja z vodami – alternativni rešitvi

Meandri

Prvi predlog rešitve vključuje ponovno vzpostavitev starih meandrov, ki bi Kučnici prinesli številne koristi. Zmanjšali bi se pretočnost in hitrost toka, kar bi povečalo zadrževanje vode v strugi in zmanjšanje poplavne ogroženosti v spodnjem toku. Meandre je smiselno oblikovati gorvodno od območij, ki so bolj izpostavljena poplavljanju. Zaradi specifične narave toka je pri meandrih treba misliti tudi na zaščito rečnih bregov, ki se jo deloma lahko doseže z zasaditvijo vegetacije. Z bolj naravnim stanjem rečne struge se lahko izboljša tudi povezanost s poplavnim območjem, zmanjša se stopnja erozije bregov in izgube sedimentov ter izboljša biotska raznovrstnost.

Usmerjevalniki toka

Kot alternativna rešitev za preoblikovanje toka so predlagane strukture v strugi (tj. usmerjevalniki toka). Usmerjevalniki so dejansko priznani kot ena najboljših vsestranskih rešitev za vzpostavitev habitatnih con za ogrožene vrste v vodotokih z nizkim padcem. Uporaba usmerjevalnikov lahko povzroči, da se v zgornjem toku pojavi povratni tok, kar poveča naklon vodne površine in hitrost vode vzdolž strukture, s čimer se izboljša samočistilna sposobnost potoka in izzove nastanek tolmunov v spodnjem toku. Vendar pa lahko uporaba usmerjevalnikov povzroči resne težave z erozijo na nasprotnem ali istem bregu v nadaljevanju toka, zato je potrebna zaščita bregov potoka. Pri tem so naravne rešitve boljše izbira kot uporaba umetnih materialov.

Ocena življenjskega cikla

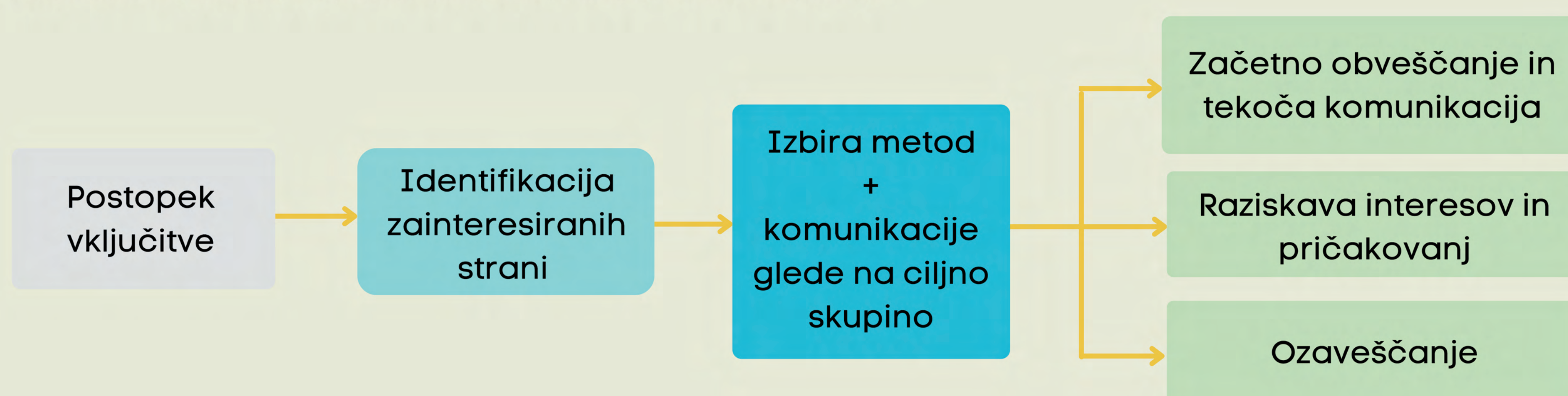
Ocena življenjskega cikla ali LCA (iz ang.: Life Cycle Assessment) meri okoljske vplive projekta na vseh stopnjah njegovega življenjskega cikla. Za LCA so značilne štiri splošne faze, ki so v skladu s standardoma ISO 14040 in ISO 14044. V tem projektu je poudarek na okoljski in ekonomski oceni trajnosti.

S pomočjo ocene življenjskega cikla je mogoče opredeliti kritične točke in priložnosti za izboljšanje razmer v Kučnici ter določiti najboljšo različico strategije upravljanja z vodami.

Vključevanje zainteresiranih strani

Strategija ekoremediacije Kučnice temelji na vzpostavitvi trdne in neposredne komunikacijske mreže, ki vključuje zainteresirane strani (npr. strokovnjake, politike, kmete ter upravljavce voda in okolja). Neposredno vključevanje deležnikov in ciljnih skupin lahko bistveno poveča ozaveščenost o trajnostni rabi vodnih virov in sprejetost predlaganih rešitev.

Postopek vključitve je potekal tako, kot prikazuje shema spodaj:

Sklepi in obeti

Upamo, da ta plakat lahko pomaga:

- promovirati projekt s ciljem izboljšanja ozaveščenosti različnih javnosti in prepoznavnosti med investitorji projektov in inženirskimi ter svetovalnimi podjetji;
- povečati ozaveščenost o okoljskih, družbenih in gospodarskih koristih, ki jih prinaša ekoremediacija Kučnice;
- povečati prepoznavnost naših organizacij ter ustvariti nove povezave in priložnosti za razvoj novih partnerstev v prihodnosti.

Upamo, da bo projekt povezal lokalno skupnost, znanstvenike in lokalne oblasti, da bi zaščitili, podprli in uživali v svojem potoku in njegovi biotski raznovrstnosti. Naša vizija je čisti in zdrav potok, ki je primeren za življenje sladkovodnih prostoživečih živali in se uporablja kot rekreacijsko območje.